

А. Г. Кізюн, к.геогр.н., доцент

І. Є. Гріщенко, студентка

*Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ, Вінниця***ЗАГРОЗЛИВИЙ СТАН ПОВІТРЯНОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ**

Анотація. *Повітряне середовище є однією з ключових складових екологічної безпеки суспільства. Україна, як і багато інших країн, стикається з серйозними проблемами щодо якості повітря, які виникають внаслідок промислового забруднення, транспортних викидів, а також низки інших факторів. В тезі проаналізовано сучасний стан повітряного середовища в Україні, виявлено основні джерела забруднення та їх вплив на здоров'я населення та екосистеми.*

Ключові слова: забруднення, повітряне середовище, викиди шкідливих речовин, екологічні проблеми.

Забруднення атмосферного повітря має значний вплив на комфорт і здоров'я людей, що є одним з ключових факторів при оцінці житлового середовища. Наукові дослідження свідчать, що забруднення повітря вносить значний внесок у загальний ризик від канцерогенних і не канцерогенних чинників довкілля. Це пояснюється тим, що забруднюючі речовини розповсюджуються у різні середовища і практично всюди. Крім того, люди вдихають більше повітря протягом дня і за життя, ніж споживають їжу або воду. Хоча ризики для здоров'я від забруднення повітря вже відомі, якісні дані про точні кількісні наслідки ще потребують уточнень. В Україні, не зважаючи на деяке зниження рівня промислового виробництва, забруднення повітря великих міст і промислових районів залишається на високому рівні.

Метою даного дослідження є аналіз стану повітряного середовища в Україні.

Забруднення повітряного середовища в Україні є серйозною проблемою, яка має загрозливий вплив на здоров'я людей і стан навколишнього середовища. Найбільш поширеними джерелами забруднення є викиди від промислових підприємств, транспортних засобів, теплових електростанцій та інших джерел. Це може призводити до збільшення рівня шкідливих речовин у повітрі, що в свою чергу негативно впливає на якість життя людей і спричиняє різноманітні захворювання, зокрема на дихальну систему та серцево-судинну систему [3].

Для боротьби з цими проблемами потрібні комплексні заходи на рівні держави, місцевих органів влади, підприємств та громадськості. Це може включати в себе впровадження сучасних технологій очищення викидів, стимулювання використання екологічно чистих джерел енергії та стимулювання використання громадського транспорту та інших низькозабруднюючих видів транспорту. Також важливо ведення екологічної освіти та підвищення обізнаності громадськості з питань охорони навколишнього середовища.

Стан забруднення повітря в Україні може змінюватись залежно від регіону, сезону та певних факторів, таких як промисловість, транспорт та інші джерела забруднення. Однак загалом, за даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), забруднення повітря у великих містах України, зокрема Києва, Львова, Харкова, може перевищувати норми, що рекомендуються для здоров'я.

Наприклад, рівень концентрації пилу PM_{2.5} (дуже маленьких частинок, які можуть проникати глибоко у легені) і PM₁₀ (більших частинок) є одним із показників забруднення повітря. У багатьох містах України, ці рівні можуть перевищувати допустимі норми, особливо під час холодного періоду року, коли активізується опалювальний сезон [1].

Війна в Україні спричинила ряд негативних наслідків, серед яких і забруднення повітря. Основні чинники, які вплинули на це, включають:

1. Воєнні дії можуть спричинити вибухи, пожежі та зруйнування промислових об'єктів, що призводить до викидів шкідливих речовин у повітря.

2. Руїнування інфраструктури може призвести до збільшення викидів шкідливих речовин від будівельних матеріалів, газопроводів тощо.

3. Погіршення економічної ситуації під час війни може призвести до зменшення контролю над виробництвом та енергетичними підприємствами, що в свою чергу може призвести до збільшення забруднення повітря.

4. Воєнні дії в окремих регіонах можуть призвести до непередбачених викидів шкідливих речовин в результаті бойових дій.

Для вирішення цих проблем потрібні комплексні заходи, такі як зменшення викидів промисловості та транспорту, перехід до більш екологічних джерел енергії, підвищення якості опалення та оптимізація сільськогосподарських процесів. Також важливо підтримувати ініціативи зі зменшення використання шкідливих речовин та сприяти усвідомленню громадськості про проблеми забруднення повітря та необхідність збереження навколишнього середовища [2].

Отже, стан повітряного середовища в Україні дійсно є серйозною загрозою для здоров'я громадян та екологічної стійкості країни. Тож потрібно впроваджувати більш суворі екологічні стандарти для промисловості та транспорту, стимулювати перехід до більш чистих джерел енергії, підтримувати ініціативи щодо зменшення використання шкідливих речовин у сільському господарстві та сприяти ефективному управлінню відходами. Також важливо підвищувати обізнаність громадськості щодо проблем забруднення повітря та сприяти участі громадян у заходах щодо його покращення.

Список використаної літератури

1. Небезпечне повітря: чим дихають українці. URL: <https://www.unian.ua/> (дата звернення: 10.04.2024)
2. Стан атмосферного повітря і неінфекційна захворюваність. URL: <http://cgz.vn.ua/> (дата звернення: 10.04.2024).
3. Якість повітря в Україні онлайн: карта моніторингу. URL: <https://www.saveecobot.com/maps> (дата звернення: 10.04.2024).